

Biskop Tor Singsaas

Skaperetro og kristent menneskesyn

Troen på Gud som skaper og menneskets verd hører nøye sammen.

Å se på seg selv som skapt av Gud, - eller anse seg å ha blitt til ved en tilfeldighet, - utgjør en stor forskjell.

Mennesket er et stort mysterium, - et ufattelig under.

Den svenske forfatteren Tomas Transtrømer (1931 – 2015), vinneren av Nobelprisen i litteratur i 2011, sammenligner mennesket med en katedral i diktet «Romanske buer»;

«Ikke skam deg for at du er menneske, vær stolt! Inni deg åpner seg hvelv etter hvelv uendelig. Du blir aldri ferdig, og det er som det skal være.»

Romanske buer

Inni den veldige romanske kirken stod turistene tett
i halvmørket.

Hvelv etter hvelv gapende og intet overblikk.

Noen lysflammer blafret.

En engel uten ansikt omfavnet meg

og hvisket gjennom hele kroppen:

«Ikke skam deg for at du er menneske, vær stolt!

Inni deg åpner seg hvelv etter hvelv uendelig.

Du blir aldri ferdig, og det er som det skal være.»

Jeg var blind av tårer

og ble skubbet ut på den solglødende piazzaen

sammen med Mr. og Mrs. Jones, Herr Tanaka

og Signora Sabatini

og inni dem alle åpnet seg hvelv etter hvelv uendelig.

(Oversettelse fra svensk; Jan Erik Vold)

Dette er Guds skaperdrømmer med mennesket. Dette gjelder alle mennesker på jorden, uten unntak.

Ethvert menneske bærer på en storhet inni seg.

Mennesket er et av de sterkeste «gudsbevis» i tilværelsen, - dog - Gud lar seg aldri fange av noe som helst gudsbevis. Det gjør Gud liten, og under menneskers kontroll.

Hvem er Gud?

Har han lagt igjen de tydeligste sporene etter seg i mennesket?

Hver gang et barn blir født, skapes jorden på nytt, blir det sagt.

Historien har vist det. Et enkelt menneske kan forandre verden, - på godt som vondt. Vi kjenner navnene på verdens herskere.

Og vi har erfart når et nyfødt lite barn kommer inn i familien, - livsmønstrene endrer seg radikalt. Livet forandres, - helt nye muligheter åpner seg. Slik og når et nytt menneske er kommet inn i livet vårt.

Vi blir til i møte med hverandre.

Salomos Ordspråk har noen underlige ord;

«Fra eldgammel tid ble jeg formet, i begynnelsen, før jorden ble til. Jeg var der da han grunnfestet himmelen og jorden og risset opp himmelranden over dypet, da han ga kraft til skyene der oppe og kildene i dypet fikk styrke, da han satte grense for havet så vannet stanset da han befalte, da han risset opp jordens grunnvoller. Jeg var byggmester hos ham. Jeg var til glede for ham dag etter dag og lekte stadig for hans ansikt. Jeg lekte på hans vide jord, og gledet meg med menneskene.

(Ordspråkene; 8; 23, 27-30. Bibeltekst for 1. juledag)

Dette er en poetisk tekst i Det gamle testamente. Kirken tror at denne handler om Jesus Kristus, Sønnen i Treenigheten. Han var med helt fra begynnelsen av, - før alt det skapte ble til. Han lekte for sin Fars ansikt, - var med i dansen, gleden og kjærligheten i Treenigheten.

Så kom Kristus, som barn julenatt, - ble menneske, - en av oss.

Jesus ble hans navn, et løfte; «Herren frelser».

At Gud selv ble menneske, viser hvor sterkt han knytter seg til oss mennesker. Slik understrekes menneskets uendelige store verd.

Alle mennesker er skapt i Guds bilde (1. Mos. 1; 27). Vi er medsendt «en hellighet» som beskyttelse. Vi merker inni oss hvordan vi behandler vårt medmenneske, - med verdighet, eller at vi gjør det lite og ynkelig. Vi kan spørre; hvor har vi dette fra?

«Hva er da et menneske - at du husker det, et menneskebarn – at du tar deg av det? Du satte ham lite lavere enn Gud. (Salme 8; 5-6a)

Ingen skal krenke et annet menneske. Det er å krenke Gud, - Skaperen. Så sterkt har Gud bundet seg til mennesket.

Vi tror at Gud er ustoppelig skapende. Hver gang et barn blir til, er det ved hans vilje. Et ufattelig mysterium. Jeg tenker at Gud en gang har holdt hver eneste en av oss tett inn til sitt hjerte. Han sang for oss, - drømte om oss. Og i det han legger oss inn i morslivet, - hvisker han inn i livet vårt; «Du skal ha med deg noe helt spesielt inn på jorda som bare du har med deg. Det skal du gi til ditt medmenneske. Og du skal ta imot det ditt medmenneske gir til deg.»

Et ufattelig mysterium at Gud har gode skaperdrømmer for hvert eneste menneske i myriaden av mennesker gjennom tidene. En stor skapertanke som sier mye om menneskets verd.

Og han har gjort oss til sine medskapere. Vi er gitt til hverandre av ham for å forme og danne hverandre til medmennesker. I fellesskap skal vi få fram det vakreste i hverandre. Han har gitt mennesket intelligens, med evner til å skape videre. Slik virker Gud gjennom oss mennesker. Og ikke minst viser mennesket sin storhet gjennom den mangfoldige grensesprengende kunst; i litteratur, musikk, dans, billedkunst. Vi kan fortsette å nevne et utall av kunstarter.

Hvem er du Gud, som har skapt mennesker som kan utføre noe så ufattelig?

Dette går langt ut over vår forstand sine grenser.

Men her er nok et av livets store mysterier gjemt. Hvordan kan så det gode bli vendt til det ufattelig tragiske og grusomme? Krig, sult, tørke, oversvømmelser, sykdom, overgrep, ensomhet. Vi kan her og fortsette å nevne et utall av grusomheter i verden.

Medmenneskeligheten er borte.

Gud risset korsets tegn over skaperverket allerede ved tidenes morgen;

For Jesus Kristus var der.

Korset, - tegnet på avmakt, - en som gir sitt liv for andre. En Skaper som ikke tvinger, bruker makt.

Jorden skapt på nytt, - julenatt!

Han kom med håpet til jord, Jesus Kristus, - barnet fra Gud til Maria og Josef.

Profeten Jesaja (ca. 736-700 f. Kr.) forteller; «Han hadde ingen herlig skikkelse vi kunne se på, ikke et utseende vi kunne glede oss over. Han var foraktet, - forlatt av mennesker, en mann av smerte, kjent med sykdom, en de skjuler ansiktet for. Han var foraktet, vi regnet ham ikke for noe. Men han ble såret for våre lovbrudd, knust for våre synder. Straffen lå på ham, vi fikk fred, ved hans sår ble vi helbredet. (Jes. 53,2b-3,5).

En fortelling om Jesus Kristus på jorden.

Guds Sønn helt tilstede i livet, - i gleden, - i smerten.

Gud, Skaperen tar selv hånd om oss mennesker. Han blir avmektig, lidende. En smertens mann: En Gud som slår følge med flyktningen, asylanten, den triste, utslåtte, den utstøtte. En det ikke er rom for.

Det er Guds utstråling og herlighet på jord. En Gud som er kjærlighet, som har gitt sitt liv for at vi skal leve.

Korsfestet.

Er det mulig å tro på en Skaper som gir sitt liv for at vi mennesker skal leve?

Dette er tegnet på hvor umistelig ethvert menneske er for Gud, Skaperen.

For den kristne er skapertro og menneskeverd uløselig knyttet sammen.